

יום ה', כא' באלול תש"ס (21 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בימים האחרונים שבהם עסקנו אנו בעניין המרגלים, אירעו דברים אחרים בתולדותינו, ביניהם:
שלשום, **יט' באלול**, בשנת תשמ"ג (1983-5743), באופן מפתיע למדי, **הודיע ראש הממשלה דאז, מנחם בגין, על כוונתו לפרוש מראשות הממשלה ומהחיים הפוליטיים.** ההודעה הכתה את הציבור בישראל בהלם, אף כי קדמה לה הסתגרות גוברת והולכת של ראש הממשלה בביתו ומסכת שמועות על מצב בריאותו ועל תיפקודו הירוד. בהודעת התפטרותו, לא פירט בגין את מניעיו: הוא אמר רק שאינו יכול עוד להמשיך. מאז ועד היום אין תשובה לשאלה למה הוא פרש.
בגין, מפקד אצ"ל לשעבר, עמד שש שנים בראש ממשלת הימין הראשונה בישראל, והוא שחתם על חוזה השלום הראשון של ישראל עם מדינה ערבית – מצרים, הישג שזיכה אותו (יחד עם קרטור וסאדאת) בפרס נובל לשלום. במקומו, כיהן יצחק שמיר, שר החוץ בממשלת בגין, כראש ממשלה.
[ישראל 50]

אתמול, **כ' באלול**, נפטר, בשנת תרצ"ז (1937-5697), **לורד ליונל וולטר רוטשילד**, זואולוג ומראשי יהדות בריטניה וצינוי פעיל; רוטשילד היה הנמען של הצהרת בלפור ב-1917, בדבר תמיכת בריטניה בהקמת בית לאומי יהודי בארץ ישראל.
[תאריכון מרכז ההסברה]

מחר, **כב' באלול**, שיא מאבק ההעפלה: 4500 **מעפילי האוניה "אכסודוס" (יציאת אירופה תש"ז) הורדו ע"י הבריטים בהמבורג שבגרמניה**, אחרי שבהגיעם ארצה גורשו חזרה לאירופה וסירבו לרדת בחוף צרפת. מסעה של ה'אכסודוס' העלה את בעיית הפליטים היהודים באירופה ואת נושא המאבק היהודי בארץ ישראל על סדר-היום העולמי.
מיד עם צאתה של האוניה מתחום המים הטריטוריאליים של צרפת חודשיים לפני-כן, היא הוקפה באוניות מלחמה בריטיות ומטוס חג מעליה. כעבור 11 יום (ב-18 ביולי), עוד לפני שהאונייה נכנסה לתחום המים הטריטוריאליים של ארץ ישראל, השתלטו עליה כוחות צי בריטיים, תוך שספינות מלחמה נוגחות אותה. המעפילים ניהלו מאבק עיקש נגד ה'פולשים', שבו נהרגו 3 ונפצעו רבים.

הספינה נגררה לנמל חיפה ונוסעיה הועברו בכוח לספינות גירוש והושטו מערבה. אלא, שבניגוד למקרים קודמים, לא שולחו המעפילים לקפריסין, אלא הוחזרו לצרפת. 3 שבועות עגנו ספינות הגירוש בנמל (פורט דה-בוק) הצרפתי, אך המעפילים סירבו לרדת ותבעו להחזירם לארץ ישראל. הבריטים החליטו להחזירם לארץ שממנה יצאו לדרכם – גרמניה – וספינות הגירוש הפליגו להמבורג.

ההורדה בנמל זה נעשתה בהפעלת כוח רב, ובסיקור נרחב של התקשורת העולמית. בכלל, ההעפלה היהודית לארץ-ישראל היתה בקיץ 1947 נושא מוכר בעולם. (נזכר אני בגישתו הנמרצת של הרב קוק זצ"ל בעניין עלייה יהודית לארץ הקודש, מול ההתנגדות של השלטון הבריטי בארץ, כי אין היהודים החוזרים הביתה לארץ ישראל בלתי-ליגאליים. אם יש דבר כזה, היה הרב אומר, היהודים הבלתי-ליגאליים היחידים היו אלה שטרם ממשו את זכותם לעלות ארצה...) בעקבות פרשה זו, בין מסקנותיה של וועדת אונסקו"פ של האו"ם ששהתה באותה עת בארץ נאמר: "עלייה יהודית היא הבעיה המרכזית של ארץ ישראל כיום... יצירת מדינה יהודית לפי תכנית החלוקה היא התקוה היחידה להסרת בעיה זו מזירת הסכסוך..."

יום ה', כא' באלול תש"ס (21 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

השבת קוראים בתורה את פרשיות "נצבים-וילך", ומצטרפים האשכנזים לאחיהם בני עדות המזרח באמירת "סליחות", החל ממוצאי שבת.